

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

Број захтева: 1412/3

Датум: 01.10.2010.године

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНО-
ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

Образац 1

(Назив већа научних области коме се захтев упућује)

**ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА / ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА
(члан 65. Закона о високом образовању)**

I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ НАСТАВНИКА

1. Име, средње име и презиме кандидата др АЛЕКСАНДАР (ДИМИТРИЈЕ) БАУЦАЛ
2. Предложено звање: ДОЦЕНТ
3. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира: ОПШТА ПСИХОЛОГИЈА
4. Радни однос са пуним или непуним радним временом: ПУНО РАДНО ВРЕМЕ
5. До овог избора кандидат је био у звању: ДОЦЕНТ
у које је први пут изабран: 27.03.2000. године
за ужу научну, односно уметничку област /наставни предмет: ОПШТА ПСИХОЛОГИЈА

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање: 07.12.2010.
2. Датум и место објављивања конкурса: 30.06.2010.године, «ПОСЛОВИ»
3. Звање за које је расписан конкурс: ДОЦЕНТ

**III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ ИЗВЕШТАЈА
И О ИЗВЕШТАЈУ**

1. Назив органа и датум именовања Комисије: ИЗБОРНО ВЕЋЕ ФИЛОЗОФСКОГ
ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ, 01.07.2010. године
2. Састав Комисије за припрему реферата:

Име и презиме	Звање	Ужа научна односно уметничка област	Организација у којој је запослен
1) <u>др Јован Мирић</u>	<u>Ванредни професор</u>	<u>Општа психологија</u>	<u>Филозофски факултет у Београду</u>

Име и презиме	Звање	Ужа научна односно уметничка област	Организација у којој је запослен
2) <u>др Вера Рајовић</u>	<u>Ванредни професор</u>	<u>Општа психологија</u>	<u>Филозофски факултет у Београду</u>
3) <u>др Биљана Требјешанин</u>	<u>Ванредни професор</u>	<u>Педагошка психологија</u>	<u>Учитељски факултет у Београду</u>
4)			
5)			

3. Број пријављених кандидата на конкурс: ЈЕДАН КАНДИДАТ

4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије: НЕ

5. Датум стављања извештаја на увид јавности: 03.09.2010.године

6. Начин (место) објављивања извештаја: огласна табла Филозофског факултета у Београду

7. Приговори: НЕ

IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА ФАКУЛТЕТА: 30.09.2010.године

Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата др Александера у звање доцента вођен у свему у складу са одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута факултета и Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивање радног односа наставника Универзитета у Београду.

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Весна Димитријевић

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању предлога за избор у звање;
2. Реферат комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
3. Сажетак реферата комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 62. ст. 4. Закона;
5. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење матичног факултета, приговори и слично).

Напомена: сви прилози, осим под бр. 4., се достављају и у електронској форми.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 1386/1-IV/9
30.09.2010. године

На основу члана 55. и 65. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС» бр. 76/2005) и члана 225. став 2. алинеја 3. Статута, Изборно веће Филозофског факултета, је на својој VII редовној седници, одржаној дана 30.09.2010. године, на предлог Комисије, донело следећу

О Д Л У К У

Утврђује се предлог одлуке да се др Александер Бауцал изабере у звање ДОЦЕНТА за ужу научну област ОПШТА ПСИХОЛОГИЈА, на Одељењу за психологију, на одређено време од пет година.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Др Александер Бауцал
1x Одељењу за психологију
1x Стручном сараднику за радне односе
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Весна Димитријевић

С А Ж Е Т А К РЕФЕРАТА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I - О КОНКУРСУ

Назив факултета:	Филозофски факултет у Београду
Ужа научна, односно уметничка област:	Општа психологија
Број кандидата који се бирају:	1
Број пријављених кандидата:	1
Имена пријављених кандидата:	1. Доц. др Александар Бауцал

II - О КАНДИДАТИМА

Под 1.

1) - Основни биографски подаци

- Име, средње име и презиме: Александар Д. Бауцал
- Датум и место рођења: 13. јуна 1965. Постојна (Словенија)
- Установа где је запослен: Филозофски факултет у Београду
- Звање/радно место: Доцент
- Научна, односно уметничка област: Општа психологија

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:

- Назив установе: Филозофски факултет (Одељење за психологију)
- Место и година завршетка: Београд, 1992.

Магистеријум:

- Назив установе: Филозофски факултет
- Место и година завршетка: Београд, 1996.
- Ужа научна, односно уметничка област: Општа психологија

Докторат:

- Назив установе: Филозофски факултет
- Место и година одбране: Београд, 1999.
- Наслов дисертације: "Структура имплицитног знања родитеља о особинама сопствене деце"
- Ужа научна, односно уметничка област: Општа психологија

Досадашњи избори у наставна и научна звања:

2000 - доцент
2005 – први реизбор

3) Објављени радови

Име и презиме: Др Александар Бауцал	Звање у које се бира: Доцент (реизбор)		Ужа научна, односно уметничка област за коју се бира: Општа психологија	
Научне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора
Рад у водећем научном часопису међународног значаја објављен у целини				
Рад у научном часопису међународног значаја објављен у целини	1	5	2	4
Рад у научном часопису националног значаја објављен у целини				1
Рад у зборнику радова са међународног научног скупа објављен у целини				
Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен у целини				
Рад у зборнику радова са међународног научног скупа објављен само у изводу (апстракт), а не и у целини	5	2		2
Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен само у изводу (апстракт), а не и у целини	1	3		6
Научна монографија, или поглавље у монографији са више аутора		4	2	4
Стручне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора
Рад у стручном часопису или другој периодичној публикацији стручног или општег карактера				
Уџбеник, практикум, збирка задатака, или поглавље у публикацији те врсте са више аутора				
Остале стручне публикације (пројекти, софтвер, друго)			1	

- Напомене:**
1. Навести у ком часопису са SCI, SSCI или AHCI листе су радови објављени;
Зборник Института за педагошка истраживања, Психологија, Integrative Psychological and Behavioral Science, Prospects, Cahiers de Psychologie
 2. Квантитативно исказати научне резултате за стицање звања наставника у пољу друштвено-хуманистичких наука, према табелама 1. и 2. које су саставни део Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду.

У периоду пре последњег реизбора (2000-2005):

$P10 + P20 + P50 + P61 + P62 = P13 (2 \times 5) + P12 (1 \times 7/4) + P21 (1 \times 4) + P23 (4 \times 1) + P52 (3 \times 3) = 10 + 1,75 + 4 + 4 + 9 = 28,75$

$P63-66 + P70 = P72 (5 \times 0,5) + P73 (1 \times 0,2) = 2,5 + 0,2 = 2,70.$

Дакле, у периоду 2000-2005. укупан број поена је: **28,75 + 2,70 + 0,50 = 31,95.**

У периоду после последњег реизбора (2005-2010):

$P10 + P20 + P50 + P61 + P62 = P13 (4 \times 5 + 2 \times 2,50 + 1,25 + 1,67) + P21 (1 \times 4) + P52 (9 \times 3) + P61 (1 \times 2) = 27,92 + 4 + 27 + 2 = 60,92$

$P63-66 + P70 = P72 (4 \times 0,5) + P73 (9 \times 0,2) = 2 + 1,80 = 3,80.$

Дакле, у периоду после последњег реизбора укупан број поена је: **60,92 + 3,80 = 64,72.**

4) - Оцена о резултатима научног, односно уметничког и истраживачког рада

Бодовна вредност научних радова др Александра Бауцала је веома велика. У периоду пре последњег реизбора у звање доцента она износи:

У првој категорији ($P10+P20+P50+P61+P62$) : **28,75**

У другој категорији ($P63-66+P70$) : **2,70**

Укупно (када се томе додају бодови за уређивање часописа) : **31,95.**

У периоду од последњег реизбора (2005-2010):

У првој категорији ($P10+P20+P50+P61+P62$) : **60,92**

У другој категорији ($P63-66+P70$) : **3,80.**

Укупно у оба периода $(28,75 + 2,70) + (60,92 + 3,80) = 89,67 + 6,50 + 0,50 = 96,67.$

Дакле, кандидат је вишеструко премашио број бодова потребних за реизбор у звање доцента, нарочито у првој категорији радова.

5) - Оцена резултата у обезбеђивању научно-наставног подмлатка

Др Александар Бауцал је био ментор у две одбрањене докторске дисертације и једној магистарској тези, а сада је ментор у још шест докторских дисертација и једној магистарској тези чије су израде у току.

6) - Оцена о резултатима педагошког рада

Др А. Бауцал редовно добија високе оцене (у горњих 20% наставника) на студентским евалуацијама. Осим тога, води и значајан број дипломских радова, као и истраживачких радова студената.

7) - Оцена о ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе

Др А. Бауцал је последњих година врло активно учествовао у профилисању (садржинском и методском) нових предмета у реформисаним студијама на Одељењу за психологију. Поврх тога, развио је и два нова предмета која самостално води: Евалуација у настави и Култура и когнитивни развој. Најзад, успешно држи наставу и на докторским студијама.

4.

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Велики број објављених радова говори о плодној научној и стручној активности др Александра Бауцала. Највећи део његовог стручног рада посвећен је текућем стању и променама у образовном систему Републике Србије, где је кандидат ангажован како на евалуацији и анализи постигнућа тако и на дизајнирању различитих мера усмерених ка побољшању образовања наших ученика (у новије време посебно из ромске популације). Што се тиче научне активности, она се остварује у домаћим као и у међународним оквирима, а њен заједнички тематски именитељ могао би се одредити као настојање да се разраде и експериментално докажу поставке социо-културног приступа когнитивном развоју. Вредно је запазити да др А. Бауцал развија примену ових поставки на врло широком плану, од феномена из когнитивног развоја деце до појава у сарадњи научника који се баве истраживањем развоја и образовања. Нарочито вредан аспект његових како стручних тако и научних радова огледа се у примени богатог статистичког знања у анализи података.

Осим тога, др Александар Бауцал је веома активан на другим различитим стручним пољима (учешће у разним комисијама везаним за образовање, стручне скупове у земљи и иностранству, уређивање часописа итд.), као ментор у изради магистарских теза и докторских дисертација, на унапређивању наставе и у педагошком раду.

Узимајући у обзир све што је речено, комисија предлаже Изборном већу Филозофског факултета **да поново изабере др Александра Бауцала за доцента за ужу научну област Општа психологија на Одељењу за психологију.**

Место и датум:
Београд, 3. септембра 2010. године

ПОТПИСИ

Проф. др Јован Мирић

Проф. др Вера Рајовић

Проф. др Биљана Требјешанин
ванредни професор
Учитељског факултета у Београду

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Филозофског факултета од 1. јула 2010. године изабрани смо у комисију за припрему извештаја о кандидатима за избор у звање доцента за ужу научну област Општа психологија.

На конкурс објављен у новинама "Послови" од 30. јуна 2010. године пријавио се један кандидат, др Александар Бауцал, садашњи наставник за исту ужу научну област.

Пошто смо проучили конкурсни материјал, подносимо Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

Др Александар Бауцал је рођен 13. јуна 1965. године у Постојни. Основну и средњу школу завршио је у Београду. Године 1988. уписао је студије психологије на Филозофском факултету и завршио их 1992. године са просечном оценом 9,69. Исте године уписао је последипломске студије, да би 1996. године магистрирао са темом "Когнитивно-информациони приступ когнитивном развоју" (ментор проф. др Иван Ивић). Докторску тезу под насловом "Структура имплицитног знања родитеља о особинама сопствене деце" одбранио је 1999. године (ментор проф. др Иван Ивић).

Др А. Бауцал је 1993. године почео да ради, као асистент-приправник, на Одељењу за психологију Филозофског факултета (на Катедри за развојну психологију). Изабран је за асистента на истој катедри 1997. године, а за доцента 2000. године. Реизабран је за доцента 2005. године. Од 2008. године држи наставу на неколико предмета основних, мастер и докторских студија.

У периооду од 1996. до 2003. године радио је на Универзитету у Бањој Луци као гостујући предавач за предмете Развојна психологија I и II. Прву половину 2000. године провео је као истраживач на Универзитету у Женеви у Архиву "Жан Пијаже". На позив Универзитета у Нојшателу радио је као гостујући истраживач током школске 2000/2001. године, а у истом периоду држао је курсеве за тамошње студенте психологије. На позив Универзитета у Салерну држао је курс за студенте психологије и образовних наука 2001. године. У септембру 2002. године, као један од 30 истраживача изабраних од стране Универзитета Кембриџ, учествовао је на семинару о истраживању психичког развоја као социјалног и културног процеса, којом приликом је одржао и самостално предавање. У септембру 2006. године, као један од 25 истраживача, позван је да учествује на скупу од стране European Science Foundation, где је у Сиону одржао предавање. Током школске 2008/2009. године радио је као гостујући професор на Универзитету у Нојшателу, овога пута на мастер и докторским студијама. У зимском семестру 2009/10. године радио је два месеца као гостујући професор на Универзитету Гетеборг. Такође је рецензирао или приказао неколико књига и чланака у међународним часописима. Био је члан Програмског

одбора Сабора психолога 2006. године, председник Програмског одбора Сабора психолога 2010. године, а члан је Међународног научног комитета ISCAR конференције 2011. године.

Др Александар Бауцал је био ментор у две одбрањене докторске дисертације и једној магистарској тези, а сада је ментор у још шест докторских и једној магистарској тези чије су израде у току.

Од 2001. године др А. Бауцал интензивно учествује у процесима реформе образовања у Србији. Ради као координатор Владине комисије за израду концепције система за осигурање квалитета у образовању, као директор Центра за евалуацију у образовању, као члан комисије за развој школских програма, као координатор компоненте "Вредновање и оцењивање" пројекта "Унапређење образовања у Србији", као члан Националног форума за програм "Образовање за све" и као члан Националног просветног савета (2002/03. године). У овом периоду ради на успостављању националне институције за тестирање и испите, на конципирању завршног испита за крај обавезног образовања, конципирању и реализацији националног тестирања, на разради стандарда образовних постигнућа, на уобличавању програма и реализацији овуке наставника основних и средњих школа ради унапређивања квалитета оцењивања, као и на развоју нових школских програма за обавезно образовање. Од 2004. године др А. Бауцал се нарочито ангажује на студијама положаја ромске деце у образовном систему. Током 2007. године радио је на разради концепције обједињених пријемних испита на универзитетима у Србији, а 2010. године био је члан радне групе Министарства просвете која је разрадила нови концепт завршних испита. За ове стручне активности др А. Бауцал је 2003. године добио Награду града Београда.

Осим стручног, велика је и активност др Александра Бауцала у научном раду. Још као студент учествовао је у истраживањима у Лабораторији за експерименталну психологију. Научне радове је објављивао у домаћим и страним часописима, а поднео је и велики број саопштења на домаћим и међународним научним скуповима. Највећи број тих радова је коауторски. Стога ћемо се ограничити на приказ оних научних и стручних радова који су објављени током последње четири године и у којима је кандидат једини или први аутор.

У раду *"Development of mathematical and language literacy among Roma students"* др А. Бауцал користи податке добијене у оквиру Националног тестирања ученика трећег разреда основне школе са циљем да осветли образовна постигнућа ромске деце и укаже на чинооце "одговорне" за та постигнућа. Узорак је чинило 4.178 ученика из 113 основних школа из 25 округа Србије (без Косова и Метохије). Осим података из Националног тестирања (постигнућа на тестовима математичке и језичке писмености) аутор је користио и школске оцене и стопе понављања у прва три разреда. Налази показују да, у поређењу са осталим ученицима, ромски ученици имају знатно нижа постигнућа у математичкој и језичкој писмености и у школским оценама, те да имају далеко већи проценат понављања разреда. Даље анализирајући податке аутор показује да се овако велика разлика у мањој мери може приписати породичним чиниоцима (као што је сиромаштво) и, у већој мери, школским (ромски ученици се у школи сусрећу са мање подстицајном средином). Овај налаз је сам по себи значајан, будући да је у складу са налазима добијаним у другим земљама. Полазећи од њега аутор нуди низ препорука како се са стране школе могу повећати шансе ученика ромске националности за добијање квалитетнијег образовања.

Рад под насловом *"Reflective social-cultural psychology: lost and found in collaboration with funding agencies and ICT experts"* доноси један нов поглед на постојећи социолошки феномен. Аутор чланка се бави феноменом (првенствено међународне) сарадње истраживача (нарочито у друштвеним наукама) са агенцијама које финансијски подржавају истраживачке пројекте и са стручњацима за информационо-комуникационе технологије. Не спорећи допринос двеју оријентације у разумевању овог феномена (сциентометријске и перспективе социјалне мреже), др А. Бауцал нуди социо-културни приступ као онај који може знатно допринети освешћивању плодотворне стране те сарадње. Остављајући по страни епистемолошки проблем који се овде поставља, он указује на развојне догађаје (дефинисане, наравно, у оквиру тога приступа) који настају или могу настати у таквој врсти сарадње.

P52=3.

Чланак *"Дијалогска PISA: развијање компетенци кроз социјалну интеракцију у различитим контекстима"* је коауторски. Рад представља извештај о експерименту чији је циљ био решавање неких проблема везаних за улогу социјалне интеракције (симетричне и асиметричне) у когнитивном развоју. Испитано је 90 ученика VIII разреда основне школе, подељених у три групе на основу тога да ли су решавали задатке самостално (КГ), у интеракцији са вршњаком или у интеракцији са одраслим. Овај експериментални образац је типичан за ову врсту истраживања, али је ново то што су овде први пут коришћени задаци из PISA студије. Осим тога, за мерење ефеката интеракције коришћена је Раш анализа, а квантитативни поступак је обogaћен квалитативном анализом неколицине ученика из сваке групе. Квалитативна анализа је омогућила ауторима да покажу оне карактеристике интеракције за коју претпостављају да погодује напретку у решавању задатака.

P52=3.

У раду *"Differentiation selection into secondary schools in Serbia"* аутори користе просечне школске оцене за 6, 7 и 8 разред, као и поене са пријемних испита за средњу школу (из математике и српског језика) да би их упоредили са постигнућима на PISA тестирању 2003. године (из математичке и читалачке писмености). Основни циљ тих поређења и анализа била је процена евентуалне пристрасности према родној припадности и према социо-економском пореклу ученика. Добијени су значајни налази. Прво, дистрибуција оцена за три последња разреда основне школе и поена на пријемном испиту одступа од нормалне (негативно је закривљена). Друго, ученици женског рода и са вишим СЕС-ом боље пролазе на тим испитима него ученици мушког рода и са нижим СЕС-ом. Треће, ученици мушког рода постижу боље резултате на PISA тестирању него што су постигали на пријемном испиту или у 6, 7 и 8 разреду основне школе. Добијени налази представљају још један прилог познавању стања у образовању у Србији. Аутори користе ове налазе, придружујући им податке из Националног тестирања ученика трећег разреда ОШ, како би формулисали неколико препорука којим би се смањила пристрасност.

P52=3.

У коауторској студији (са Д. Павловић-Бабић) под насловом *"Квалитет и праведност образовања у Србији: образовне шансе сиромашних"* аутори анализирају податке из PISA студија из 2003. и 2006. године, настојећи да процене квалитет, праведност и ефикасност образовања у Србији. Ти циљеви анализе остварени су кроз поређење са осам земаља (Словенија, Хрватска, Румунија, Бугарска, Пољска, Словачка, Норвешка и Финска), док су за формулисање препорука коришћени, поред квантитативне компаративне анализе, још и подаци о томе како се у другим земљама узимају резултати

PISA студија за побољшање квалитета образовања, као и подаци о својствима оних образовних система који поседују високе нивое квалитета и праведности.

Осим квантитативних показатеља постигнућа (тј. просечних вредности), аутори користе и податке о процентима ученика који достижу квалитативно дефинисане нивое компетенције у подручјима математичке, научне и читалачке писмености. Нарочито су ови други подаци речити, јер показују да огроман проценат ученика (15 година) у Србији не достиже ни најнижи ниво функционалне писмености (тачније: 42,6% математичке, 38,5% научне и чак 51,7% читалачке)! Аутори с правом ове податке оцењују као забрињавајуће (а могли су их назвати, без имало претеривања, алармантним). Томе треба додати још и то да је квалитет образовања од 2003. до 2006. године чак и опао.

Под праведношћу образовања у раду се подразумева равномерна дистрибуција датог квалитета образовања у некој земљи (према деци различитог социо-економског статуса породице, према деци из различитих региона и школа). Аутори показују да је утицај СЕС-а ученика на њихова образовна постигнућа уједначен у сва три испитивана подручја и да се није променио од 2003. до 2006. године. Иако тај утицај није занемарљив, ипак се може казати да је праведност образовања у Србији у томе погледу релативно висока, и штета је што тај свој налаз аутори не доводе у везу са ниским образовним постигнућима.

У анализи ефикасности образовног система аутори се опредељују за три показатеља: проценат буџета одвојен за образовање, плате наставника и број ученика по наставнику. Сваки показатељ се доводи у везу са постигнућима ученика, што се онда пореди са изабраним земљама. Анализа показује различит степен ефикасности, зависно од тога који се показатељ користи.

У завршном делу студије аутори преносе мере за унапређење квалитета образовања које се у појединим европским земљама предузимају полазећи од PISA резултата, наравно поредећи то поново са оним што се чини у Србији. На крају студије детаљно су разрађени предлози мера, како краткорочних тако и системских и дугорочних. Тим предлозима заокружује се ова значајна студија, за коју се може рећи да спада у незаобилазне за свакога ко хоће да упозна домаћи образовни систем и његове стварне учинке.

P13=5.

Коауторски рад *"Образовна постигнућа ученика трећег разреда основне школе: Национално тестирање"* доноси један део података из националног тестирања ученика трећег разреда основне школе. Реч је о помно дизајнираном и пажљиво припремљеном и спроведеном тестирању на репрезентативном узорку ученика из 25 округа Србије (без Косова и Метохије). Тестирање је обухватило само математику и српски језик, а подаци су приказани на два начина: преко просечних постигнућа и преко квалитативно дефинисаних нивоа. Ово тестирање омогућило је да се сагледа образовно постигнуће из два поменута предмета на нивоу региона, појединачних школа и одељења, према родној припадности ученика, према различитим другим карактеристикама ученика и њихових породица. Но, највећу вредност ови подаци добијају када се повежу са подацима добијеним упитницима (а који су снимали бројне чиниоце везане за образовање), јер такво повезивање осветљава удео тих чинилаца (породичних, школских) у постигнућима ученика. Тим анализама аутори су били у стању да одмере колико постигнућу деце из математике и српског језика доприносе породични чиниоци и припремљеност детета за школу а колико школски чиниоци (квалитет "образовне понуде"), колико рурална а колико градска средина итд. Посебну вредност овој студији дају оне анализе које откривају карактеристике одељења са успехом већим од очекиваног (а ту се показује фактор наставника као најзначајнији). Иако

је ово само једна од студија насталих из података овог крупног и веома значајног пројекта, није претерано рећи да она спада у ред најдрагоценијих студија везаних за школство у Србији. Писана је пажљиво, прилагођено читаоцу који не располаже великим знањима из статистике, психологије и педагогије, тако да је тиме њена употребна вредност још већа.

P13=5/4=1.25.

Коауторска студија *"Једнака доступност квалитетног образовања за Роме"* представља једну од бројних студија сачињених у оквиру Декаде инклузије Рома. Тематски, студија се бави положајем ромске деце у образовном систему Србије; положај је посматран са аспекта једнаке доступности квалитетног образовања. Аутори су настојали да пружи целовит увид у све сложене аспекте ове проблематике, али су се на сваком кораку сусретали не само са недостатком поузданих података (велики број пасуса овде почиње речима "Нема података..."), него и са неизвесношћу око тога које показатеље користити да би се трагало за одговарајућим подацима. Испоставило се да чак и полазни проблем доноси огромне тешкоће: проблем око тога ко је Ром и колико има Рома у Србији. Настојећи да пружи што адекватнију и што потпунију слику о (не)једнакој доступности квалитетног образовања за Роме, аутори ове студије обухватају предшколско, основношколско и средње образовање. Што се тиче разних показатеља доступности образовања, обухваћени су проблеми сегрегације ромске деце, просветна политика и владини програми, разна ограничења везана за приступ образовању, те различите препреке квалитетном образовању у току школовања. Коришћени су врло разноврсни извори података како би се положај Рома у нашем образовном систему што тачније приказао: подаци државних институција, невладиних организација, статистичког пописа становништва, PISA студије, усмених интервјуа стручњака, округлих столова, дневних новина. Међутим, не треба мислити да овако хетерогени подаци подразумевају смањену критичност аутора студије.

Слика положаја ромске деце у образовању код нас допуњена је на крају детаљнијим приказим три случаја ромских заједница (Ниш, Ваљево и Земун). Треба додати да је сваки сегмент који је у овој студији разматран пропраћен детаљним препорукама како се положај Рома може побољшати. Те препоруке одају добро познавање како институционалног система домаћег школства, тако и савремених педагошких концепција и метода.

P13=5.

Студија (такође коауторска) *"Индикатори једнаке доступности квалитетног образовања за Роме"* се ослања делом на поретходно поменути студију истих аутора из 2007. године. Док је прва студија просто користила различите показатеље положаја деце ромске националности, нова студија из 2010. године питање показатеља ставља у центар пажње. Питање показатеља неминовно се поставља сваки пут када треба пратити неку политику или неке програме, па се то питање поставља и поводом праћења активности везаних за Декаду инклузије Рома; у сваком случају неопходно је конструисати ваљан и објективан инструмент који би садржао одабране показатеље на основу којих би се могло доћи до поуздане мере остварености програма и циљева. У овој студији посебно се разматра проблем показатеља који би послужили утврђивању евентуалног побољшања квалитета образовања за ромску децу. Уз настојање да се сачини предлог једног таквог инструмента, ова студија имала је још неке циљеве: одређивање начина идентификације припадника ромске заједнице, утврђивање садашњег степена доступности квалитетног образовања за Роме, утврђивање методологије прикупљања података итд. Што се тиче показатеља, најпре је сачињена опсежна листа која тестирана кроз дискусију у оквиру

радионица и фокус група. Аутори на крају сабирају предлоге који су се чули, упозоравајући да прегломазна листа показатеља не би послужила сврси.

Део студије бави се проценом садашњег стања, односно неком врстом евалуације политике и активности усмерених на побољшање положаја ромске деце у домаћем образовању. Као и у студији из 2007. године, и овде је нагласак на праведности, односно једнакој доступности квалитетног образовања, али је сада било могуће поређење, будући да је стара студија захватала период испред 2005. године. Закључујући поређење аутори студије констатују да стање јесте нешто боље - највећи напредак је остварен у развоју информационог система – али да то није довољно.

И на крају ове студије аутори дају приказ неколико случајева ромских заједница.

Треба такође рећи да аутори, које год подручје да разматрају, нуде низ препорука шта би требало учинити.

Иако циљ ове студије није био у томе да се коначно дефинише листа показатеља – него да се идентификују и размотре проблеми – треба рећи да то разматрање има својства систематичности и обухватности. Проблем показатеља разматран је, с једне стране, у контексту европских и домаћих политичко-законских решења, а, с друге стране, у контексту стварног стања у земљи.

P13=5.

Велики број објављених радова говори о плодној научној и стручној активности др Александра Бауцала. Највећи део његовог стручног рада посвећен је текућем стању и променама у образовном систему Републике Србије, где је кандидат ангажован како на евалуацији и анализи постигнућа тако и на дизајнирању различитих мера усмерених ка побољшању образовања наших ученика (у новије време посебно из ромске популације). Што се тиче научне активности, она се остварује у домаћим као и у међународним оквирима, а њен заједнички тематски именитељ могао би се одредити као настојање да се разраде и експериментално докажу поставке социо-културног приступа когнитивном развоју. Вредно је запазити да др А. Бауцал развија примену ових поставки на врло широком плану, од феномена из когнитивног развоја деце до појава у сарадњи научника који се баве истраживањем развоја и образовања. Нарочито вредан аспект његових како стручних тако и научних радова огледа се у примени богатог статистичког знања у анализи података.

Др А. Бауцал је последњих година врло активно учествовао у профилисању (како садржинском тако и методском) нових предмета у реформисаним студијама на Одељењу за психологију. Поврх тога, развио је и два нова предмета која самостално води: Евалуација у настави и Култура и когнитивни развој. Најзад, успешно обавља наставу и на докторским студијама.

Др А. Бауцал је успешан и као педагог. На студентским евалуацијама редовно добија врло високе оцене (у горњих 20% наставника). Осим тога, води и не мали број дипломских радова, као и истраживачких радова студената.

Квантитативни приказ објављених радова.

У периоду пре последњег реизбора (тј. 2000-2005):

$$P10 + P20 + P50 + 61 + P62 =$$

$$P12 (1 \times 7/4) + P13 (2 \times 5) + P21 (1 \times 4) + P23 (4 \times 1) + P52 (3 \times 3) =$$

$$10 + 4 + 4 + 9 = \mathbf{28,75}$$

$$P63-66 + P70 = P72 (5 \times 0,5) + P73 (1 \times 0,2) = 2,5 + 0,2 = \mathbf{2,70}$$

Дакле, у периоду 2000-2005. укупан број бодова је : **31,95** (додато је 0,5 бодова за уређивање часописа, $P34=2/4$).

У периоду после последњег реизбора (тј. 2005-2010):

$$P10 + P20 + P50 + P61 + P62 =$$

$$P13 (4 \times 5 + 2 \times 2,50 + 1,25 + 1,67) + P21 (1 \times 4) + P52 (9 \times 3) + P61 (1 \times 2) =$$

$$27,92 + 4 + 27 + 2 = \mathbf{60,92}$$

$$P63-66 + P70 = P72 (4 \times 0,5) + P73 (9 \times 0,2) = 2 + 1,80 = \mathbf{3,80}$$

Дакле, у периоду од последњег реизбора укупан број поена је: **60,92 + 3,80 = 64,72.**

Укупан број бодова у оба периода (тј. од избора у звање доцента) износи:

$$\text{У првој категорији: } \mathbf{28,75 + 60,92 = 89,67}$$

$$\text{У другој категорији: } \mathbf{2,70 + 3,80 = 6,50}$$

$$\mathbf{\text{Све укупно: } 89,67 + 6,50 + 0,50 = 96,67 \text{ бодова.}}$$

Дакле, кандидат др Александар Бауцал је вишеструко премашио број бодова постављених као услов за реизбор, нарочито у првој категорији радова. Морамо додати да би тај број бодова био и већи када би се вредновали и други стручни радови (рецимо инструмент, тест зрелости за полазак у школу).

Узимајући у обзир научну, стручну, педагошку и друге делатности кандидата, комисија предлаже изборном већу Филозофског факултета **да поново изабере др Александра Бауцала за доцента за ужу научну област Општа психологија на Одељењу за психологију.**

У Београду,
3. септембра 2010. године

К о м и с и ј а :

Проф. др Јован Мирић

Проф. др Вера Рајовић

Проф. др Биљана Требјешанин
ванредни професор
Учитељски факултет
у Београду